קלא: רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת

כל שעתא ושעתא זמניה הוא אלא אמר רב נחמן א"ר יצחק ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע [6]הואיל ובידו להפקירן: אמר מר לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה אלא אמר קרא [1]ביום [2]ביום אפילו בשבת ולמאי הלכתא אילימא לטלטול איצטריך קרא למישרי טלטול אלא למכשיריו ורבנן ההוא מיבעי ליה ביום ולא בלילה ור"א ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה [3]מושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן איצטריך ס"ד אמינא נילף שבעת ימים [4] מסוכה מה להלן [2]ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפילו לילות קמ"ל וליכתוב רחמנא בלולב וניתו הנך ונילפו מיניה משום דאיכא למיפרך מה ללולב שכן טעון ארבעה מינים: סוכה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי רבי אליעזר מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה הוא אי מלולב שכן טעון ארבעה מינים אלא גמר שבעת ימים [5] מלולב מה להלן מכשיריו דוחין את השבת אף כאן נמי מכשיריו דוחין את השבת וליכתוב רחמנא בסוכה וניתי הנך וניגמור מיניה משום דאיכא למיפרך מה לסוכה שכן נוהגת בלילות בבימים: מצה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי ר"א מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה אי מלולב שכן טעון ארבעה מינים אי מסוכה שכן נוהגת בלילות בבימים אלא גמר [3]חמשה עשר [4]חמשה עשר מחג הסוכות מה להלן מכשיריה דוחין את השבת אף כאן מכשיריה דוחין את השבת וליכתוב רחמנא במצה וניתו הנך וליגמור מיניה משום דאיכא למיפרך מה למצה שכן נוהגת בנשים בבאנשים: שופר וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א מנא ליה לר"א הא אי מעומר ושתי הלחם שכן צורך גבוה אי מלולב שכן טעון ארבעה מינים אי מסוכה שכן נוהגת בלילות בבימים אי ממצה שכן נוהגת בנשים בבאנשים אלא אמר קרא [5]יום תרועה יהיה לכם ביום אפילו בשבת ולמאי אילימא לתקיעה הא [6]תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא למכשירין ורבנן ההוא מיבעי ליה ביום ולא בלילה ור"א ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה [6]מביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם וגמרי מהדדי וליכתוב רחמנא בשופר וליתו הנך וליגמרו מיניה מתקיעת שופר דראש השנה ליכא למיגמר שכן מכנסת זכרונות של ישראל לאביהן שבשמים מתקיעות [שופר] דיוה"כ ליכא למיגמרי [7]דאמר מר תקעו ב"ד שופר נפטרו עבדים לבתיהם ושדות חוזרות לבעליהן: (אמר מר) מילה וכל מכשיריה דוחין את השבת דברי רבי אליעזר מנא ליה לר"א הא אי מכולהו גמר כדאמרינן ועוד מה להנך שכן

כל שעתא ושעתא זמניה הוא. וכיון שיש לו טלית בכל יום שמשהה בלא ציצית עובר בעשה [6] ואפילו מונחת בקופסא הלכך כל יומא רמיא מצותיה עליה: **הואיל וידו להפקירן.** ונפקי מרשותיה ולאו עליה רמיא מוכחתיה: **אי מעומר ושתי הלחם.** וגמר כמה מציו: **ביום ואפילו בשבת.** מדלא כתיב בראשון לדרשא אתא בכל יום שהוא ראשון לחג: **ולמאי.** איצטריך לרבויי להאי ואפילו בשבת אי נימא לטלטל כדמשמע קרא לקיחה טלטול בעלמא הוא ועדיין במתן תורה לא נתסר טלטול דאיצטריך קרא למישרי להאי: **אלא למכשיריו.** דאיסורא דאורייתא הוא: **מה להלן ימים ואפילו לילות.** כדילפינן במסכת סוכה (דף מג.): **ולכתוב רחמנא בלולב.** דמכשירין דמו: **וניתו.** עומר ושתי הלחם מייה ולמה ליה לכתביה בכולהו: **אי מלולב.** כמה מציו מלולב שהוא מצוה ומכשיריו דוחין אף סוכה שהיא מצוה מכשיריה דוחין: **גמר ז' ימים כו'.** וכג"ש אתי ליה. ואע"ג דאינה מופנה משני לדדיה דהא גבי לולב חד שבעת ימים הוא דכתיב ודרשינן לר' אליעזר למעוטי לילות כיון דגבי רחמנא דעומר ושתי הלחם ולולב גילוי מילתא בעלמא הוא ולא פרכינן עלה. גימגוס (ג): **וניתו הנך.** עומר ושתי הלחם מיהא: **אי מסוכה שכן נוהגת בלילות בבימים.** ואילו מצה לילה הראשון מוכח ותו לא כדאמרינן בפסחים (דף קכ.): **ונכתוב רחמנא.** בהדיא במצה וגמרו הנך כולהו מייה: **בנשים בבאנשים.** כדילפינן בפסחים (ד' מג:) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים וגו' (ה) כל שיש בו בכל תאכל חמץ יש בו בקום אכול מצה ונשים איתנהו בכל תאכל חמץ דכל מצות לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שאין הזמן גרמא חייבות לתפוקי סוכה ולולב דליתנהו בנשים דמצות עשה שהזמן גרמא היא: **ולמאי.** האי קרא הי מילתא דתרועה אתא למישרי בשבת אי לתקיעה לא איצטריך דאפילו תקיעה הרשות לית בה איסורא דאורייתא: **מלאכת עבודה.** של טורח: **וגמרי מהדדי.** במסכת ראש השנה (דף לג:) שאין תלמוד לומר מחדש השנה (ו) דהא בכמה קראי כתב לן דיוה"כ בחודש השביעי מה ת"ל בחודש השביעי שוות כל תרועות משל חדש השביעי שוות: **נפטרו עבדים לביתיהם.** קריאת דרור דיובל תנויה בה הלכך תשיבה: **אי מכולהו.** מאחת מכולן: **כדאמרינן.** איכא למיפרך בכל הנך חדא לד חמור האמור בה לעיל: שאם

כדאיתא בפ"ק דיבמות (דף ו.) וי"ל דהכא הכי גמרי מה מציו בהנך שמלות נוהגות בשבת ומכשיריה דמו שבת אף כל שמלות נוהגות בשבת מכשיריה דמו שבת הלכך לא שייך למילף מכיבוד דהיינו המצוה עצמה ולא מכשיריה דשמעו לי בגל לי היינו כיבוד עצמו כשמתקן לו מאכלו והכנין נמי הוי מצוה אחת שנוה הקדוש ברוך הוא לנטות בית המקדש: **סד"א** נילף שבעת ימים משבעת ימים מסוכה. וא"ת היכי מיסק אדעתיה לדון ג"ש הא אין אחד מן ג"ש מעצמו אא"כ למדה מרבו וי"ל דשמא בעלמא ניתנה למדרש (ז): **קמ"ל.** (ח) ולא ידענא השתא האי שבעת ימים למאי אתיא דאע"ג דדרשינן בפ"ק דפסחים (דף ה.) מה שביעי שביעי לחג אף ראשון ראשון לחג הא איכא למידרש משבעה בלא ימים:

שכן טעון ארבעה מינים. אף על גב דעומר ושתי הלחם נמי מציאין עמהן בכשים ויין לניסוך ושמן למנחות שאני ד' מינין שבולב דמעכבין זה את זה כדאמר בפרק הקומץ (מנחות דף כו.) ובפרק התכלת (שם דף מה:) [אמרינן] הכבשים אין מעכבין לא את העומר ולא את שתי הלחם (ט) והיינו טעון ד' מינין שאין מצות לולב כלו בלא ד' מינין אבל באלו יכולה להיות מצוותן בלא ד' מינין. הר"ב פורי"ת: **אי** מעומר כו'. הכא לא דייקא תלמודא למילף מציייהו דהכי אוקמיה דתלמודא זימנין דייק וזימנין לא דייק ואי הוה דייק הוה משכח פירכי הרב פורי"ת א"נ מילתא דאתיא במה הלך טרח וכתב לה קרא כמו מילתא דאתיא בקל וחומר והאי דקאמר תלמודא ניכתוב רחמנא דהאי ואתי אידך מייה פירוש ומאי צריך קרא היינו משום דאי בלא מה הלך הוה מצי למילף הך מצוה מאידך לא הוה כתב רחמנא קרא כיון דהוה פשוט כל כך ולא דמי למילתא דאתיא בק"ו דהוא פשוט יותר: **שבעת** ימים (ד) מלולב. מופנה הוה משני לדדיה גבי לולב לא איצטריך דאע"ג דדרשינן ימים ולא לילות מיהו לא הוה צריך למיכתב שבעת כלל דהוה מצי למיכתב ושמחת לפני וגו' בימים והוי לשון שבעת מיותר לג"ש וא"ת ור' אליעזר היכי דרים ימים ולא לילות כיון דאית ליה ג"ש היא גופה מילף מסוכה מה להלן ימים אפילו לילות אף לולב ימים ואפי' לילות ום לומר דלית לן למילף בג"ש מילתא דלשון ג"ש גופא מוכחא דאינו כן דימים משמע ולא לילות:

ואי מסוכה שכן נוהגת בלילות בבימים. משמע דבעי למימר תאמר במצה שאינה נוהגת בלילות כבימים ואדרבה עיקר מצותה בלילה הראשון שנאמר בערב תאכלו מצות (שמות יב) והכי הוה מצי למימר שכן נוהגת בימים ובלילות:

נפקא ליה מביום הכפורים. וגמרינן מהדדי כדדרשינן בראש השנה (ט) שיהו כל התקיעות של חודש השביעי שוות כדפירש בקונטרס ורבנן סברי דלא שייך לאקשויי אלא לומר שסדר תקיעות יהיו שוין דלענין סדר תקיעות מייתי לה התם אבל לזמן דיום ודאי לא מיתקש דע"כ זמנם אינו שוה שזה בראש חודש וזה בעשור לחודש: והתניא

תורה אור השלם

1 וְלִקְרָאתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְערְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:
ויקרא כג מ
2 בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת: ויקרא כג מב
3 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ:
ויקרא כג ו
4 דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיְיָ:
ויקרא כג לד
5 וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם: במדבר כט א
6 וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אַרְצְכֶם: ויקרא כה ט

מוסף רש"י

ביום אפילו בשבת. שמשמע כל היום וקרא יתיר הוא למלי למתא בראשון (סוכה מג.). אצטריך קרא למישרי טלטול. דרבנן, עדיין לא נאסר טלטול בשולם ומא המצוה להתירו כלן (שם).

מסורת הש"ס

א) וע' תוספות מנחות מד. ד"ה טלית], ב) סוכה מג., ג) לעיל קח: ע"ש ר"ה פע:, ד) ר"ה מ:, ה) [דברים טז], ו) [ובקרא כה], ז) עי' מהר"ם, ח) [ולפתיה נמי התכלת מה:], ט) [דף לג:].

הגהות הב"ח

(א) גב' נלף שבעת ימים משבעת ימים מסוכה: (ב) שם אלא אמר שבעת ימים משבעת ימים מלולב: (ג) רש"י ד"ה גמר ז' ימים וכו' גימגוס הס"ד ואחר כך מ"ה ונכתוב רחמנא בהדיא בסוכה ומיתי הנך עיתר ושתי הלחם ולולב מיה: (ד) תוס' ד"ה שבעת ימים משבעת ימים מלולב מופנה הוא משני לדדין דגבי לולב נמי לא איצטריך:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בכל שעתא וכו' ואע"ד מונחת בקופסא. עי' מנחות דף מד ע"א תוס' ד"ה קמ"ל ויא דקנא. כעין זה לעיל דף קיח ע"ב תד"ה אלי היו וש"נ:

רבינו חננאל

הואיל ובידו להפקירן. פי' כי הציצית הוא חובת הבגד. וכיון שהפקיר אינו בגדו. וכן הבית כיוצא בו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com